GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 20. **Brasiovu 20 8 Marte** **1872.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

La fondulu academiei romane de drepturi.

Zelulu si nisuinti'a laudabila, ce se desvolta intre inteligenti'a natiunei nóstre pre di ce merge, in interesulu acestui paladiu de cultura, merita tóta consideratiunea si totu respectulu. Faptele suntu documentele cele mai elocente in acést'a privintia. Ne tienemu deci de o placuta detoria a indigitá in acestu diariu miscarile mai considerabili, in interesulu obiectului din cestiune.

Dilele aceste mai aflaramu cu bucuria, ca din partea directiunei despartiementului cercuale alu Fagarasiului (II), se tramisera la Asoc. in favórea fondului de academia, vreo 2 actiuni dela banc'a „Transilvani'a" si vreo 13 obligatiuni, prin care unii bravi inteligenti de acolo, subscrisera sume considerabili in interesulu scopului intentionatu, si se deoblegara a le solvi in rate anumite; obligatiuni cari facia cu maretiulu scopu, nu potu remané neimplinite, prin urmare nici ca e ertatu a ne indoí despre realisarea succesiva a acelor'a.

De si, cum se scie si cum vedemu, in organulu Asoc., destinatu spre publicarea numeloru braviloru oferitori pana in denariulu din urma se publica tóte ofertele incurse la fondulu academiei: totusi credemu ca dóra nu vomu gresí, déca vomu amentí si aici celu pucinu numele aceloru fii ai natiunei nóstre, cari oferira ori subscrisera sume mai considerabile spre scopulu amentitu.

Asia, aflaramu, ca domnii Lad. Tamasiu capitanu si I. Antonelli oferira in cate un'a actiune a bancei „Transilvani'a cate 40 fl. v. a. D. adv. I. Romanu, carele si cu ocasiunea adunarei gen. dela Fagarasiu, face unu ofertu frumosu, mai subscrise un'a obligatiune despre 150 fl. solvindi in trei rate egali. D. adv. Ar. Densusianu 100 fl. solvindi, candu se va recere, pana atunci solvesce 5%. D. Teofilu Francu 100 fl. cu deoblegatiunea de a solvi 5% pana la depunerea sumei.

Altii érasi se deoblegara a solví cate 50, 30, 20, 15 fl. etc. in diverse rate, fiacare dupa impregiurari si potentia.

Mai amentimu in fine, ca dela d. Iosifu Popu asesoru la trib. reg. in Brasiovu s'a primitu prin d. protopopu alu Clusiului Gavrila Popu in bani gat'a 20 fl. v. a. —

Romanii in politica.

VIII.

Nu se sci, ce a potutu fi caus'a, ca urditorii concluseloru adunarei gen. nu s'au ingrigitu, cá a-cea adunare se statorésca si nescari directiuni, in cari voru avé se lucrè si se purcéda atatu deputatiunea tramisa la imperatulu, catu si mai alesu fiacare romanu preste totu, amesuratu eventualitatiloru, ce voru fi avutu se se intemplè in urm'a petitiunei nationali.

Séu ca au fostu aceia convinsi, precum ca in urm'a petitiunei nationali diet'a din Clusiu nu va decide asupra uniunei, — ori imperatulu nu va sanctioná legea despre uniune, pana ce nu va fi chiamata si natiunea romana cá atare la dieta, — in care casu nu erá de lipsa a stabilí directiunea tienutei ulteriori a romaniloru; — ca acei conducatori ai romaniloru au tienutu posibile si consulta conchiamarea altei adunari gen., de cate ori va cere trebuinti'a, — in care éra se voru puté intielege despre pasii necesari; — séu ca nu au sciutu singuri, ce ar' fi mai bine si mai consultu de facutu, déca cei dela potere nu voru respectá postulatele romaniloru.

Ori-ce se fia fostu caus'a, bine nu a fostu a inchia afacerile adunarei, fara de a provedé si a informá pre barbatii natiunei despre mediale si calea, ce voru avé se urmeze in ori-ce casu! De aici a urmatu apoi, ca unii dintre (deputati) membrii romani ai dietei din Clusiu au primitu mandatulu dela acea dieta, cá membrii ai deputatiunei regnicolarie pentru stabilirea conditiuniloru, proprie a modalitatei pentru efeptuirea uniunei, si cá atari s'au dusu la Pest'a; — altii (din deputatiunea tramisa la imperatulu), reintorcunduse dela Vien'a — (firesce fara nici unu resultatu) au remasu in Pest'a cu cugetulu si cu intentiunea de a conlucrá la stabilirea modalitatiloru efeptuirei uniunei in cointielegere cu ceilalti romani, — membrii ai deputatiunei regnicolarie — déra nici decatu in consunetu cu conclusele resp. postulatele natiunei romane! Si aici s'a spartu **prim'a óra** solidaritatea nationale cea atatu de maretiu inaugurata in adunarea generale nationale din 15 Maiu!

De si nu se póte negá, ca tienut'a aceloru romani transilvani, cari au statu in Pest'a si au tractatu si cu ministeriulu ung., nu a fostu nici decatu in consunetu cu conclusele adunarei nationali; de ce óra inse acea adunare nu a stabilitu nici o procedura pentru casulu, candu postulatulu principalu alu romaniloru — (cá se nu se decreteze uniunea de nobis sine nobis) nu se va respectá, — si nici deputatiunei tramise la imperatulu nu i s'a impusu a-si tiené misiunea inchiata cu substernerea petitiunei —, asia nu numai ei, ci si adunarea gen. si respective conducatorii ei intelectuali pórta vin'a, déca asia curundu s'au inceputu retacirile! retaciri dicu numai, si nu tradare, cum ar' dice Catonii nostri censorii de astadi, — pentruca credendu, ca promovezi interesulu nationale, tractezi si pactezi cu ómeni dela potere nu insemnéza tradarea, — de si resultatulu nu a multiamitu asteptarile — ci e numai o retacire: cumca romanii mai susu amentiti nu ar' fi lucratu in acea credintia, nu ne indreptatiesce nemica a presupune.

Déra nu numai pentru romanii inteligenti, ci si pentru poporu a fostu de urmari rele lips'a directiuniloru pentru tóte eventualitatile.

Poporulu imbetatu de spiritulu libertatei, ce atat'a i s'a laudatu in Blasiu, a voitu (adica unii) se lu si guste, a inceputu a denegá ascultarea si supunerea nu numai stapaniloru, (pamentesci) ci si autoritatiloru publice!

Ungururoru, cari cautá pretexte de a aplicá forti'a in contra miscariloru romane, li a venitu bine la socotéla acest'a renitentia si neajungunduse cu legea stataria, promulgata indata dela inceputulu miscariloru, au adausu acuma a terorisa pre romani si prin militi'a maghiara, ordinata in tienuturi si sate romanesci. Considerandu interitarea si inversiunarea ce domnesa intre romani si maghiari, a fostu cu nepotintia, cá lupt'a se nu erumpa intre ei! Cea d'antaia lovitura a fostu a sermanaloru din Mihaltiu, — nearmati, cu militi'a maghiaro-secuiésca! Lovitur'a acést'a a costatu viéti'a a celoru 19 romani din poporu — si a sigilatu cu celu d'antaiu sange magna carta a libertatei romane prochiamate in Blasiu!

Mare trebue se fia interitarea si tare resolutu trebue se fia unu poporu de a-si apará libertatea, candu elu nearmatu, fara conducatori mai iscusiti, primesce lupt'a cu unu inimicu bine armatu si bine disciplinatu; pentruca trebue se scimu, ca pana candu ungurii indata dela inceputulu miscariloru politice si au formatu garde nationali, au capatatu arme dela autoritatile publice si s'au deprinsu in ele, si mai aveau inca sub dispusetiunea loru si militi'a regulata, — romanii nu aveau alte arme, de catu bat'a, cós'a si imblaciele, cari de si portate de bracie vangióse si virtute adeveratu romana, totu nu potea esí invingatórie.

Persecutiunile incepute odata in contra romaniloru s'au continuatu totu cu mai mare asprime. Guvernulu ung. pretindea supunere neconditionata a romaniloru. — Acestia mare parte nu voiea se recunósca uniunea, prin urmare nici auctoritatea si potestatea ministeriului ung.; si acestia erau conducatorii intelectuali ai adunarei gen., si sprijinitorii loru, — tribunii poporului. Aici trebue se me intorcu éra la actiunea acestor'a in adunarea generale nationale si se i intrebu: pentru ce n'au midiulocitu, ei — candu potea — stabilirea unui conclusu prin adunarea generale, cá in casulu, candu nu s'ar respectá protestulu romaniloru in contra uniunei, si s'ar decretá uniunea de nobis sine nobis, romanii se nu se supuna autoritatiloru maghiare!?

Li a fostu usioru acuma maghiariloru a sugruma miscarile romaniloru si pentru acea, pentru ca acestia **nu** mai erá solidari.

Pana candu auctoritatile publice maghiare persecutá si arestá pre romanii inteligenti, cari nu voiea se recunósca potestatea guvernului din Pest'a; pana candu comitetulu permanentu din Sibiiu opriea pre deputatii remasi in Pest'a de a se lasá in tocmeli cu guvernulu maghiaru, si ii rechiamá a casa etc., pana atunci unii dintre inteligenti cu o parte de poporu (si nobili) luá parte la alegerea deputatiloru pentru diet'a din Pest'a, éra deputatii rechiamati batea la usile stapaniloru fara a primi ascultare! Cata disolutiune! nu din reutate, ci din lips'a neintielegerei!

Persecutiunile si au ajunsu culmea, candu contele Beldi tramisu de guvernulu ung. a midiulocitu arestarea membriloru comitetului permanentu din Sibiiu. Romanii din pregiurulu Sibiiului si anume granitiarii romani dela Orlatu si Vestemu au apucatu armele, s'au dusu in massa la Sibiiu si au eliberatu pre arestati, cari fura condusi in triumfu pana la Orlatu, unde fura primiti cu entusiasmu din partea intregei militie granitiarie! Tribunii poporului se adoperá a lu lumina pre acest'a cá persecutarile romaniloru nu vinu dela imperatulu si organele lui, ci dela inimicii romaniloru, dela guvernulu unguresc! Nóue persecutiuni in contra aceloru romani, cari (netienenduse de granitiari) luasera parte la eliberarea membriloru comitetului. Granitiarii cerusera si dobendisera dela comand'a gen. vóia de a tiené o adunare generale.

Intr'acea diet'a din Pest'a decretase legea de

recrutare pentru militi'a maghiara si organele guvernului, resp. ale ministeriului ungurescu, incepusera a o pune in lucrare si in Transilvani'a. Acést'a a alarmatu pre toti romanii fara deosebire. Nime dintre romani nu voiea se intre in militi'a maghiara si in sperantia, ca voru puté scapá de ea, alergá la Nasoudu si Orlatu, de se conscriea de bunavóia la militi'a romana imperatésca *). †

Dóue castre.

Cei cari au urmaritu cu destula luare-aminte decursulu evenimenteloru din Pest'a cá de dóue septemani incóce, se voru fi convinsu pe deplinu, ca lucrurile stau pe simceo'a cutietului. Opositiunea -si tienú in 9 si 10 Martiu adunarea, meetingulu, conferinti'a, séu numesce-o cum -ti place, cá demonstratiune in contra reactiunei inaugurate de catra ministeriu si maioritate. Ori-catu se incerca diariele gubernementali a devalva insemnatatea acelei demonstratiuni, remane totusi adeveru nedisputabile, ca ea a fostu impunetória si ca a produsu unu echo surprindietoriu in tóte clasile si straturile locuitoriloru tierei. 2119 deputati plenipotenti tramisi la Pest'a din tóte cercurile electorali ale Ungariei si ale Transilvaniei au representatu acolo pe partiti'a loru. Alte mai multe mii de ómeni nealesi si nechiamati alergara acelea dile spre a se folosí de ocasiune si a-si manifestá vointiele loru cu energia, care se manifesta la ori-ce poporu numai in casuri de pericule estraordinarie. Programele si ori-ce alte propuneri se adoptara in unanimitate si in modu multu mai seriosu decatu se intempla asia ceva la ocasiuni de tóte dilele. Intre aceea, lupt'a inversiunata si chiaru hostile care decurge in dieta asupra legei electorale mai de trei septemani, semena ca va mai durá inca pe atata.

Se fia óre cans'a acestoru scuturaturi estraordinarie numai legea electorale? Dupa opiniunea celoru informati mai bine, acelu proiectu reactionariu numai ce a datu ocasiune binevenita, pentru cá foculu ce ardea mai de multu sub spudia, se prorupa in astfeliu de flacari. Adeverat'a causa este reactiunea generale care dela supunerea Parisului prin trantirea la pamentu a democratiei rosiie, se intende preste totu cuprinsulu Europei in sensu absolutisticu. Opositiunea maghiara se teme, ca acea reactiune, acum cá si totudeun'a, nu se va indestula numai a calca si sugruma pe republic'a rosiia, ci ca ea va merge multu mai departe inapoi, sugrumandu si democrati'a alba, si libertatile constitutionali, libertatea instructiunei, a presei, a reuniuniloru, restaurandu statulu politienescu si statulu concordatului. De aici si numai de aici se póte esplica totu ce vedemu petrecunduse astadi nu numai in Pest'a, ci si in Bucuresci, si pe aiirea. Chiaru foiloru opositiunei maghiare le fusese rusine de lume a marturisí, ca mai tóte legile aduse de diet'a ungurésca dela 1867 incóce suntu cum amu dice, ingrecate de spiritu reactionariu, dospite de aluatulu despotismului amestacatu cá pe furisiu in viéti'a parlamentaria. Totu atatea mesure desperate luate de acea maioritate maiestrita, spre a inadusí libertatea natiuniloru.

Noue inse totu asia desperate ni se paru si mesurele luate de catra adunarea representantiloru opositiunei. 2119 insi luara conclusu unanimu cá se rechiame pe Ludoviou Kossuth fostu gubernatoriu alu tierei si se lu puna in capulu afaceriloru! Deputati alesi inadinsu au mersu la Turinu cá se róge pe „Salvatoriulu Ungariei" a vení a casa. Si tóte acestea se intempla in nesce dile, in care Monarchulu tierei petrece acolea, in residentí'a sa Bud'a. Déra de candu óre Kossuth a recunoscutu pe Maiestatea Sa imperatulu Austriei de rege alu Ungariei? Se scie ca regele a datu amnestia la toti, si lui Kossuth, firesce inse ca cu conditiune, cá se recunósca actulu impaciuirei, alu incoronarei, alu dualismului. Nu scimu cá Kossuth se fia voitu a recunósce nóu'a stare a lucruriloru, ci cunóscemu cu totii tocma contrariulu.

Va veni Kossuth séu nu, éra in casulu d'antaiu pe langa ce conditiuni, tempulu ne va arata. Ceea ce vedemu cu totii pana acuma este, ca opositiunea moderata condusa de Ghiczy, Tisza, Jokai etc. a datu man'a pe facia in vederea lumei cu opositiunea estrema, antidinastica, kossuthiana. Si se nu ne facemu ilusiuni, si se nu ascundemu ceea ce érasi vedemu curatu: Massele, glótele poporului maghiaru mai preste totu simpathisedia cu kossuthianii. Celu care va spune altu-ceva romaniloru, se sciti ca séu minte si voiesce se'i insiele, séu ca nu cunósce de locu pe compatriotii nostrii maghiari.

Asia déra de una parte: Maioritatea cu tóta multimea magnatiloru si semi-magnatiloru feudali conservativi inimici ai democratiei, adica ai poporului, insociti de multimea archiereiloru cu concordatulu in mana si cu iesuitii preste totu in urm'a loru, éra de alta parte in alta tabera, opositiunea cu partit'a calvinésca, cu anti-dinasticii si cu republicanii rosii. Acésta cere totnodata schimbarea ministeriului reactionariu.

Ne luamu voia a intreba si noi la rondulu nostru pe asia numitii activisti-neactivi de nationalitate romana, ca déca voru merge la Pest'a, in care din acelea dóue castre voru intra? Facevoru archiereii romani causa comuna cu archiereii concordatului spre a restaura despotismulu bizantinu? Alatura-se-voru advocatii langa kossuthiani, cá se ajute a sparge dualismulu? Siedea-voru profesorii si preotii pe aceleasi banci cu iesuitii?

Ni se va respunde póte: Nici una nici alta. Acésta inse nu merge. In tempuri estraordinarie trebue se voiesci, trebue se te decidi, in un'a séu alta parte; atunci n'are locu neutralitatea, pentruca ti se dice: Acelu ce nu este cu mine, este in contra mea; a dis'o Solon, o dice si evangeli'a. Acum cá nici odata de siepte ani incóce acei ce facu parada cu activitatea, seésa la lumina cu program'a loru de actiune. Toastele bombastice si frasele bine sunatórie nu mai facu parale. —

Or'a a 11 cu comunele, satele!!!

Pana in 28 comunele suntu fortiate a fi constituite. Partit'a dela carma le intetiesce, cá se le aiba si pe ele organisate in favórea partitei deakiane, cá se nu mai misce sufletu de omu, decatu cum le voru canta exclusistii. Intetirea vine si dela fric'a de urmarile resbelului parlamentariu din diet'a din Pest'a; trebue dér' se se asecure maioritatea magiaro-deakiana si prin sate, comune, punendu in capulu loru pe maghiari, pe virilii, pe partit'a loru aristoplutocratica, cá la casu de nevóia si la alegeri se aiba pusa corf'a pe nasulu intregu poporului, care se taca si se platésca. — Me prindu fiorile, ca romanii nu -si voru salva nici autonomi'a comunale! 400 fl. are o comuna se dé la notariu si se-si mai solveze si ceilalti oficiali; cari nu voru vre a se supune la aceste spese, nu voru fi comune de sene, ci se voru alatura la alte 3—5 si déca va fi intre aceste vreuna comuna maghiara, atunci acesta se va pronuncia, ca va a plati, numai se fia centrulu comuneloru afiliate la cea maghiara, si comunele romane, éca-le incalecate de limb'a, de dispositiunea, de porunc'a maghiaro-aristocrata! Feriti-ve cá de focu de a ve afilia, decatu totu numai cu comune romane, resolviti-ve a ambla pe pitiórele vóstre, ca veti vre odata se scapati de ortaci'a cu nemesii séu maghiarii, dér' nu veti mai poté. Decretati-ve limb'a romana de limba oficiale prin protocolu, cum sciti si din Nr. trecutu, ca altfeliu sabi'a lui Damocle, care o vediurati cadiuta asupra romanului la alegerile municipali, ve amenintia acum si la organisarea comuneloru. Alegeti-ve toti oficialii numai romani; notariulu, notariulu, de va fi neromanu, se sciti, ca in scurtu ve va injuga sub tóte jugurile, de cari visaza strainulu se vi le apese pe gutu. Ddieulu Ddieulu parintiloru nostri deschide odata ochii cercumspectiuneí romaniloru pentru seculi inainte! Cace cei ce vedu numai pana la lungulu nasului, remanu in fine matur'a tuturoru si cá atari sclavii siretiloru, adica ai politiciloru seculari, cari cumpanescu diu'a si nóptea, cum ar' poté omori orce miscare libera, orce desvoltare nationale a romanului. Inteligentia! ai vediutu ce ai patitu?! Vedi, cá celu pucinu cu notariatele si comunele se nu-ti amble totu asia de infamu, ca aici, afara de legea, cea maiestrita, vei porta si tu vin'a trandaviei si a neactivitatei aici in comune, nu pentru Pest'a.

Dér' voi colegeloru foi, de ce nu ve ocupati si cu organisarile aici in tiéra mai multu? Rogu-ve, nu ve faceti complice prin tacere la relele, ce ne amenintia din necercumspect'a compunere a comuneloru, pana candu se mai póte salva cate ceva! —

Organisarea in comitatulu Albei Inferiore.

(Capetu.)

Dér' se vedemu de alegeri. Deocamdata se candidéza singuru pentru postulu de vice-comite, intre candidati e romanu: Basiliu Duca, — baremu ca se insinuase pentru acestu postu unu doctoru in drepturi —, se face votisare nominala, candidatulu aristocrato-guvernementalu Imreh Ferencz reésa cu maioritate eclatanta.

Suntemu sér'a la 6 óre, sal'a e indesuita preste mesura de chiamati si nechiamati, se audiea strigari: candidati mai departe. Se face candidarea pentru postulu de protonotariu, dintre romani si la acestu postu se candidéza ér' numai Duca, se incepu „éljen"-uri. Sute de voci strigau „éljen Bogdán Lajos" si numai dieci de voci resunau numele Duca, si asta se continua preste 20 minute, candu Duca vediendu-si caderea sigura, se scóla si resignéza, dér' le spune apriatu in limb'a romana: „eu me tienu demnu si capace de postulu de protonotariatu, si candu totusi resignediu, asta nu o facu in favorulu lui B. L., ci me plecu maioritatei" (nédumerite?! nedrepte?! R.) si asia B. se aclaméza.

In urmatóri'a diumetate de óra apoi se aclameza 4 vice-notari, intre care „unu romanu" — presiedinte la scaunulu orfanale Duca (e de insemnatu: ca nici intr'unu comitatu romanii n'au mersu mai departe, decatu pana la presiedinte la scaunulu orfanale, uitati la D. Sanmartinu, Dev'a) 2 asesori maghiari, tutóre generalu sasu, esactoru, fiscalu, 2 medici, 5 chirurgi, perceptore la cas'a domestica, padurariu, geometru toti unguri. In diu'a urmatória se alegu pretorii 13 la numeru, dér' nu prin aclamatiune, ci prin votu nominalu, resultatulu e: ca s'au realesu cei fosti cu acea modificare, ca celu dela Ighiu s'a transpusu la Blasiu facundu locu la Ighiu v.-comitelui Köblös, si celu dela Blasiu — Molnár — transpunenduse la Abrudu in loculu lui Dorabanth, care e denumitu la sedri'a din Abrudu; si asia avemu din 13 pretori 2 romani, si anume Petru Iuonete la Campeni si Molnár Samu — fitiorulu fostului protopopu romanu din Aiudu — la Abrudu.

Fia-mi ertatu despre acestu din urma a insemna urmatóriele: D. Molnár incependu din 1867 a fostu pretore in cerculu Blasiului, cum s'au purtatu acolo, voru scii respectivii locuitori ai cercului, destulu ca romani au pretinsu departarea lui nu numai din Blasiu, ci chiaru si din oficiu; aristocratii inse au aflatu cu cale alu sustiené in oficiu — precum vorbesce lumea cea rea: „cá pre o unealta buna — si cá se faca si pre voi'a blasianiloru, l'au transpusu la Abrudu, dandu blasianiloru unu maghiaru, si cu romanulu Molnár Samu facundu favoru munteniloru, cum dise-i, Molnár e romanu, fitioru de protopopu, are nevasta germana, si érésce prunci in colegiulu din Aiudu, prin urmare nu se póte pretinde dela ei, cá se scia romanesce, nu cu atatu mai vertosu, ca-ci cu ei chiaru si ambi parintii loru vorbescu numai limb'a maghiara. . .

Fia-mi ertatu a atinge ceva si despre cualificatiunea amploiatiloru alesi. Vice-comitele Imreh cá amploiatu veteranu, respunde chiamarei sale; protonotariulu si antaiulu v.-notariu — de si acum barbati — acum au intratu mai antaiu in servitiu publicu, alu 2-a vice-notariu e unu tenaru absolutu incepetoriu, toti trei intr'unu anu potu deveni amploiati. Scaunulu orfanale e compusu catu se póte de bine in privinti'a capacitatei, si erá chiaru si de lipsa, de vremece causele orfanali de 20 ani s'au negligatu cu totulu. Ce se dicu despre dd. szolgabirae, nimicu alta, decatu adeverulu. 6 dintre ei nu suntu de nici o trébа, si anume 3 insi trecuti preste 60 ani, 3 insi de si mai teneri, suntu batuti la capu, nu precepu nimicu, pana acum au purtatu oficiulu adjunctii, de aici inainte lu voru purta cancelistii, apoi tienete romane! Mai departe nu mergu, voiu insemna totusi atata: ca d. szolgabirau V. M. — care a promisu lui Gaetanu bataie — scie se mundéza ce a conceputu cancelistulu, totusi s'a alesu de pretore, pentru ca e socrulu unei domnu mare — G. S. —, pre candu romanii au

*) Vedi si Nr. Gazetei 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18; in Nr. 16 seriea 28 celesce „memento" in locu de momentu. — R.

substernutu comisiunei candidatória la 40 individi cualificati, cea mai mare parte absoluti, si cu pracsa de mai multi ani, dér' ce se le faci, candu dd. unguri -ti respundu: „nem esmerem, lehet jó fiu, de . . . de candidatu s'au candidatu — afara de posturile de vice-comite si protonotariu — destui romani, la unele posturi si cate 2 insi, pentruca — lauda Domnului — a fostu de unde, dér' ce se le faci omule, candu vine tréba la voturi, puterea e in man'a maghiara, ei votésa pre ai loru, fia demnu fia nedemnu, pentruca: „az oláhot nem esmerjük", apoi se pretinda cualificatiune dela cineva, Dómne apera, „hisz esmerjük embereinket", apoi . . Glück auf . . dute romane la cornele plugului . . uralkodhatunk mi az oláh nélkül . . dér' pentru acea are si romanulu chiamarea sa: plugulu, cós'a, sap'a, contributiunea cea mare, facerea drumuriloru si ce e mai de lipsa: se crésca fii pentru „honvedi", dér' si acolo nu póte ajunge romanulu nici baremu corporalu, ci — numai gregariu —.*)

Si asia se recapitulamu. In gremiu s'au alesu 16 insi, — intre acestia **2** romani ambi la scaunulu orfanalu, de si vice-notariulu Presia se alésa pentru gremiu, buna óra cá se nu le stè in cale — s'au denumitu 11 toti maghiari, in cercuri 13 pretori alesi, 13 cancelisti denumiti, intre acestia **2** pretori romani — computandu si pre „Molnár" summa summarum 53 amploiati, si anume **48** maghiari, **4** di patru romani si 1 sasu. Éta fratiloru proportiune, ecuitate, dreptate etc. Pentru 187.000 romani **4** amploiati! pentru 27.000 maghiari 48 amploiati! pentru 6000 sasi 1 amploiatu. Amu vediutu si ecuitatea d. ministru de justitia cu denumirile la judecatorie, vedemu acum ce platescu si alegerile. Au nu ve place dloru? mergeti la Pest'a si veti capata totu ce ve lipsesce, intieleptulu patriei v'a promisu tóte, si veti capata, de nu alta, pinteni in — cóste, si cnuta? Asia dloru brasio-sibieni! mergeti, mergeti, mergeti la Pest'a, mergeti si dincolo, mergeti pana la Scithi'a chiaru, dér' mergeti cu persón'a si numele dvóstra, lasati romanii a casa in patri'a loru, lasati parintii, cari v'au nascutu si crescutu, si crescutu si pre fratii dvóstra, a casa in patri'a loru, ca-ci loru nu li trebue alta patria nici mai mare nici mai buna, ei suntu multiumiti cu Ardélulu, nu li trebue Panoni'a, ei voru se traésca si se móra, unde s'au nascutu, — incatu pentru dvóstra fii dloru siguri, ca puiu de romanu nu va versa nici o lacrima, de si nu ve veti mai reintórce.

Si — Dómne sante! — ce cugeta unii ómeni, ca voru puté face la Pest'a, candu aici a casa nu potu nimica? Cum se mai potu increde ungurulu, vorbeloru lui celoru magulitórie, fatiarnice, candu pre totu pasulu ii — insiéla, candu pre tóta diu'a le mai iéu cate ceva si din ce au avutu! nu ne lipsesce altu ceva, decatu in Aprile se concurgemu la alegerile de deputati, se alegemu pre baronulu s'au cutare aristocratu, se alegemu romanu chiaru, apoi se lu indrumamu la Pest'a, si ne amu subscrisu insine sentinti'a de mórte, carea se va codifica in Pest'a, si in contra acelei nu va avé locu apelatiunea nici in ceriuri.

Dér' inca n'amu finitu cu organisarea.

Vediendu romanii uneltirile maghiare, vedienduse insielati si de catra conducatoriulu stangaciloru, vediendu in sfirsitu, ca nu potu ajunge la nimicu, inca a dóu'a di au compusu unu „promemoriu" si s'au cam dusu pre a casa, prin urmare la alegerea pretoriloru n'au luatu parte. Ce sórte au avutu acelu promemoriu, nu sciu, amu intielesu inse, ca scarmenatu si pre dosu si pre facie l'au depusu la archivu. Gaetanu facuse o propunere — in scrisu — in privinti'a intrebuintiarei limbei romane, se póte, ca si pre acesa o au cuplesitu pulberea archivului.

Parasindu romanii adunarea, n'a fostu cine se le apere, si déca chiaru remaneau si le aperau, óre puteau avé altu resultatu? Potu vorbi romanii catu de multe, catu de bune si frumósa, maghiarii le aplauda cu „helyes", apoi vine tréba la votu, si nu trebue se ve spunu ce urméza, sciti cu totii.

Vine acum intrebarea: bine au facutu óre romanii, ca au parasitu adunarea? — vedi bine dupa ce au probatu tóte midiulócele, si au facutu totu ce au pututu, si dupa ce s'au convinsu, ca -si perdu tempulu inzadaru — bine au facutu dicu, ca au parasitu adunarea? judece publiculu si le aprobéza s'au condemneze fapta. Eu unulu dicu: ca romanii au facutu bine, si voru face si mai bine, déca pre veniteriu nu voru mai lua parte la nici una afacere cu maghiarii.

Tóte suntu inzadaru, ungurii au legile loru, si dupa legile loru romani trebue se móra; e bine si déca trebue se móra, nu trebue se contribue si romanii la grabirea mortii loru; ma, romanulu nu va perí, decatu déca se va sinucide elu pre sine, ungurulu de sine, fara de ajutoriu romanescu nu o póte face. Pana sustau legile aduse de „intieleptulu tierei" (mi greu se i si pomescu numele) et cons., cu deosebire pana va susta legea electorala cea fendala, séu cea ce se plamadesce acum, romanii inzadaru si — frementa capulu se ajunga la ceva, ca-ci vine rondulu la votu, si nemesii cei famendi maioriséza pre proprietarii romani.

Asia e dloru, pentru ca nemesiulu — de si servitoriu la romanu — are votu, pre candu dintre romani numai proprietarii au votu. Asia déra romanulu de sine nu póte face nimica, se se aliaza? cu cine? póte cu ungurulu? e bine, cu care unguru? cu celu din drépta? séu cu celu din stanga? totu atata, — si unulu si altulu voiesce si cersiesce alianti'a romanului singuru cá midiulocu, punctum.

In Dev'a, Desiu si Turd'a s'au aliatu romanii cu guvernementalii — cei din drépta — in Aiudu cu stangacii; ceia l'au insielatu, cestia l'au tradatu. Mai vreti se ve aliati? mai da, trebue se mergeti la Pest'a, cá se ve reintórceti cu capetele sparte, ori nici asia, si de cumva veti avé nenorocirea se ve reintórceti, se nu mai aflati Ardélulu, nu, ca-ci l'ati contopitu in cazanulu celu mare alu „complexului" se numai aflati romani, ci „oláh ajku magyar" se nu mai aflati: tata, mama, sora, ci „apám, anyám, hugom" — asia, mergeti dloru la Pest'a, si déca nu v'ati convinsu pana acum pre deplinu despre loialitatea, dreptatea, ecuitatea si libertatea ungurésca, ve veti convinge in scurtu, ve veti convinge, dér' nu veti avé tempu de a ve pocaí. —

Ille m/p.

Onorata Redactiune!

In decursulu lunei lui Decembre 1871 in cutare Orasielu, in cutare di de marturia (targu de septemana) din intemplare m'amu dusu in cutare hotelu, — unde amu aflatu mai multi proprietari, notari comunali, — amploiati — si intre alti si unu preutu romanescu cu unu economu din comun'a sa, caruia ei scrise unu contractu de vendiare á 5 locuri, fara se fi fostu vendietoriulu de facie i au subscrisu si numele vendietoriului.

Vediendu eu acésta, i amu disu amice! ce faci? iè sama ca loculu si modulu scrierii acestui contractu e in convenientu, — cu atata mai tare pentru unu preutu! — si ce se vedi, — pentru acésta reflectare amicabile si sincera, — respectivulu domnu preutu in locu se-mi multiamésca, séu indignatu, si findu in una stare de bene sonantibus a si resonatu in contra-mi.

Eu fara cá se facu numele Orasielului, diu'a de targu, si numele hotelului cunoscutu, — aduce acésta giurstare la cunoscienti'a onor. publicu, — cu atata mai multu, ca sciu, ca respectivulu domnu preutu citesce Gazeta — si citindu acestu pasagiu va precepe, — pentru trecutu va dice mea culpa, — ér' pro futuro se va indrepta ferindu-se de astfeliu de facte inconvenionte.

Si totu una-data in genere asiu sfatui mai multoru domni preuti, cá se mai slabésca cu scrierea testamenteloru celoru ilegale, — falsi, — si interesate, — se mai slabésca cu scrierea clausseloru pe testamente insusi cu 7 ani dupa mórtea testamentului, ca testatoriulu in ór'a mórtei i a spusu (déra in marturisire) asta si asta! — se mai slabésca cu edarea estracteloru false matriculárie, — se mai slabésca cu darea si scrierea a totu feliu de testimonia, — si adeverintie, — dicu se inceteze a primi posturi de notari, colectori si in specie de vice-notari, si inspectori de drumu, — se inceteze a merge pe la reporturi, dicu se inceteze cu totulu a primi astfeliu de posturi politice subordinate judiloru procesuali, pana si celoru comunali inconveniente si compromitietórie caracteruluí si demnitatei unui preutu —! si plane protopopa!!

Totu una-data debe se me esprimu, ca cu durere amu aflatu, ca la decurundu trecut'a organisare a comitatelorn multi preuti; ba pana si unu protopopu cu brau rosiu au midiulocitu, cu eschiderea altoru inteligenti demni de romani a fi alesu de tutori cercuali (járási közgyám).

In fine cu durere trebue se amintescu, ca in in 15 Febr. 1872 cu ochii mei amu vediutu, pana ce unu cutare domnu protopopu impreuna cu unu proprietariu maghiaru, ambi cá membrii comitetului comitatensu, si cá atari esmisi din partea comitatului, intru una distantia de mai multe miluri a unui cercu procesualu, a visitatu drumulu, movilele, de pe drumu, podurile, lemnele in padure, crengile si asciele, ce au remasu dela lemnele cele cumparate si cioplite pentru podurile drumului, si tóte acestea rsm. d. protopopu le au comisu cu cea mai mare esactitate, si acuratetia „pagubs numai, ca pentru a avé mai multu respectu si au fostu uitatu cingulasiulu celu rosiu a casa, inse speramu, ca la primavéra, candu va lua movilele, si prunduitulu celu de primavéra in same, va fi imbracatu in ornatu, plena parada protopopésca!!! — nu sciu, — inse se afirma, ca scólele aceluiasi tractu afara de 2 ar' fi in tóta privinti'a cele mai desolate, si mai desorganisate!!!

Avemu sperantia inse, ca dupa ce cutare d. protopopu e si járási közgyám cu salariu de 200 fl. v. a. pe anu, si diurne de 5 fl. pe dí. — Causele orfaniloru voru fi mai partinite, cá a scóleloru; éra scólele voru capata cele 200 fl. onorariulu dlui protopopu cá közgyám, precum se au esprimatu ca le va, respective totii járási közgyámi sacristani -si voru dona onorariulu loru cate de 200 fl. in folosulu scóleloru competinte, si astfeliu acele personalitati cirile, cari prin acesti domni protopopi si preuti au fostu eschisi dela acele oficie, voru fi mangaiatii prin aceea, ca domnii sacristani donéza salariulu loru de járási közgyám scóleloru, cu care conditiune credu, ca si ven. ordinariate se voru involii! — ??? —

Cá unu lucru fórte seriosu se vorbesce pe aici, ca cutare personalitate onorifica din Clusiu -si muta locuinti'a in Brasiovu et quidem intru unu postu destulu de onorificu, intru adeveru suntemu curiosi, ca acea personalitate, care pana acuma cu tóta resolutiunea si francheti'a se au tienutu de partitulu nationalu pe unu terenu decisivu de pasivitate — ce partare va adopta pro futuro? Vomu vedé, déca intru adeveru coler'a din Brasiovu e epidemica? — si nu este, — si póte fi resistintie in contra ei?—

Intru adeveru amu auditu insusi cu urechile mele in finea lui Decembre pana ce unu amicu a lui i au disu: „Mei frate! din minutulu in care vei pasi in Brasiovu vei inceta a fi acela, — póte dupa giurstari se fii mai fericitu, — inse conscienti'a de apururea te va róde. De remani inse in Clusiu, vei fi duplu fericitu, si pe langa aceea vei fi o personalitate pe de o parte placuta, éra pe de alta parte impuitória de respectu!"

Vomu vedé! —

Gratulamu apelului domniloru advocati romani, din Nr. Gazetei 12 an. 1872 din anime! bravo! le uramu se traésca! si amu dori, cá la adunarea ce voru avé in Alb'a Iulia la Duminec'a Tomei resp. in 5 Maiu 1872 intru altele se fia unu punctu obligatoriu redicatu la decisiune, ca fiasce-care se obliga a lucra tóte lucrarile sale advocatiale numai singuru singurelu in limb'a romana! Dieu una astfeliu de decisiune constante ar' avé urmarile celo mai folositórie, decidietórie si respectate pentru natiunea romana, dieu unu avantagiu necalculabilu de folositoriu, ca-ci durere trebue se ne esprimemu, ca pana acuma prea pucine acte advocatiale s'au scrisu in limb'a romana. — Totu astfeliu ar' fi de doritu, cá una asemenea decisiune se se primésca si din partea domniloru judi regesci cercuali, prin care se se obligе sub cuventu de onóre, ca: si domniloru voru concede si respecta legea si ca tóte oficiósele le voru ispravi in limb'a romana.

Cu acésta debe se esprimu onórea sacsoniloru ca si pretutindenea lucra in limb'a germana, de ce óre ai nostri nu facu aseminea!!*)

Dicu astfeliu de decisiune ar' avé intielesu, nu are inse intielesu decisiunea cea ridicula si demna de condemnatu a catorva din „Nemere" retiparita in Gazet'a Nr. 12, care se obliga a nu vorbi germanesce, ci sub cuventu de onóre si pedépsa banuale se obliga a inainta latirea limbei maghiare!

Si in fine ar' fi fórte de doritu cá respectivi domnii escelentii archiepiscopi, episcopi, si multu veneabilele ordinariate se fia mai caute, si cu mai multa ingrigire pentru, — si in interesulu sustenerei stimei preutiesci, — si via disciplinaria mai rigorosi pentru delaturarea astoru-feliu de inconvenin-

---

*) Apoi?! Apoi maghiarulu se domnésca preste maghiari; dér' romanii se-si exopereze arondarea loru in comitate de sene; ca ci si cunoscu barbatii. Regele vorbesce catra tóte popórele sale, ér' partitele numai catra partisanii loru. Regele trebue se ne faca dreptate, cá la poporu, pre candu regimulu ne tractéza cá pe partisani. Atende! — R.

*) Si precum remonstrara sasii brasioveni, sibiiani, tiencani scl. asia se remustre in contra fortiarii superioriloru totu la ministeriu din tóte partile, cá se nu mai spere, ca romanulu sufere tóte apasarile si nedreptatirile, cá unu berbece batucitu la capu si inca si riiosu. — R.

tie, si ruinatórie pentru starea, stim'a si onórea domniloru preuti si protopopi!!! —

Unu romanu, care din anima doresce reabilitarea stimei si onórei competente preutiloru de romani, precum si linguei romane. —

Postscriptum. Vegeó! Vegeó! respectéza legea, si nu nacaji pe romani cu dulcea limba a mongoliloru! — Idem.

Dela diet'a Ungariei.

Imbuldiudune obiectele cele intetitórie ale nóstre de a casa, inca totu nu potemu da locu importanteloru discurse, ce tienura dep. romani in diet'a pentru largirea dreptului electorale in genere si in specia in Transilvani'a, inse quod differtur non aufertur; acum mai relatamu, ca in siedintiele din 11—15 resbelulu parlamentariu a duratu neintreruptu. Numai despre terminulu siedintieloru s'au certatu atatu tempu, pana ce in 13 s'a primitu, cá pe di se se tiena 2 sied. inainte si dupa prandiu.

In sied. din 14 Martiu la propunerea regimului de a se primi en bloc une proiecte, stanga protestà, aserandu, ca acésta e unu atentatu in contra parlamentarismului. Una iritare infricosiata. Tisza, Irányi, Helfy etc. se sculara deodata, spectaculu tumultuosu deveni generale. Tactic'a acésta a opositiunei, se dice, ca vine dela diorirle lui Kossuth.

Tandem in sied. din 15 intre viscole mari incepù desbaterea speciale a fatalei novele de alegere; inse deodata se inscrisesera 42 vorbitori la titlu numai.

„Ungari'a e cercata de cea mai mare nenorocire; ca-ce ea se deride de catra tóta Europ'a", dice Jokai in „Hon", si nime altulu nu pórta vin'a, decatu regimulu; ér' mai incolo apeléza serbatoresce la sapienti'a si dreptatea monarchului, care se nu lase asupririle poporului prin unelirile aristocratico-reactionarie. Kossuth se rechiamà se vina, ca pericululu de a deveni poporulu sclavatu e la usia; déca auctoritatea regelui nu va mantui Ungari'a de unicalu dusmanu alu ei, de maioritatea de acum, atunci resmiriti'a nu va remané nereinnoita."— Numai reulu lui Cserei din Ungari'a se nu tabarésca si asupra tierei nóstre. —

Sasulu Wachter interpelandu primi in 13 respunsu, ca proiectulu municipale e fipsatu, numai se se iè inainte. —

AUSTRO-UNGARI'A. In Vien'a lucrurile nu merge mai bine, coruptiunile pentru a castiga persónele de influintie se intrebuintiaza din grosu si acolo, argumentu, ca slabii n'au alta potere, decatu in coruptiuni. —

„W. Ztg." publica una patenta imperatésca din 13 Martiu, prin care se desface diet'a Boemiei, punenduse la cale nóuele alegeri si dieta nóua e ér' conchiamata pe 24 Aprile. —

Polonii suntu in mare confusiune, ca-ce in punctulu finantiale nu li se face pe vóia, ci chiaru in contra asteptariloru sale. Se pune inse la cale unu proiectu de lege, ca in casu de resbelu séu de mobilisare se se pasiésca indata cu sil'a a lua caii trebuintiosi la armare si a desdauna potrivitu pe proprietarii, dela cari se voru lua; — bugetulu se afla regulatu; acum numai se se emancipeze senatulu de pretensiunile dietali, apoi va incepe mai cu energia la misiunea centralisatiunei, care cine scia, déca se va opri asia lesne pre la Lait'a.

Destulu, ca Andrássy s'a uritu cu postulu de primu min. si nu lu tiene loculu, ca in Ungari'a se va duce lucrulu pana la una turburare, care ar' intesti periculu asupra Ungariei. Se scrie, ca in 16 s'a dusu la Pest'a se mai spuna cate ceva la urechile cele surde. — —

Tóte celelalte cause stau totu pe sponci, cu croatii, cu serbii, cu slovacii, cu boemii, cu galitianii, cu slovenii, cu tirolesii si acum se ivescu si din partea Serbiei nesce porniri de antagonii in contra Austro-Ungariei, cari suntu plamadite in Petruburgu si voru prorumpe in Serbi'a cu aperarea serbiloru maghiari. — Grele ajunuri. —

Cronica esterna.

In afara intre evenimentele de ceva valóre e de crestatu scirea, ca intre Itali'a si Germani'a se inchia una aliantia cu garantia reciproca pentru imprumutata aperare a teritórialoru; oficiósele berlinese demintira acésta scire, si acum se reduce numai la propunere, ca se va face pentru securisarea acestoru dóue remne in contra ataceloru francese, dér' pentru acésta inca face lipsa combinatiunile cu Austri'a si Elveti'a, fara cari, asemene aliantia nu pre e secura; se póte inse, ca mai inainte se va inchia aliantia intre Franci'a si Itali'a, ca-ce orcum sangele nu se face apa; apoi unu pasu de apropriare se facù, ca-ce corabiele latine in porturi latine nu voru depura taxa de pavilóne; acésta pentru Spani'a s'a si pusu in praxe si diein'a concordiei va generalisa-o. —

In Ispani'a neodihna e mare, una resturnatura de statu e la usia si déca regele Amadeu va parasi tronulu, atunci unionistii cu Portugali'a voru proclama republic'a si in Ispani'a. —

In Franci'a se spera unu ministeriu alu lui Gambetta, atata descreditare se lati asupra monarchistiloru, cari devenira obiectu de represiune si in adunare si inaintea regimului. — Caus'a papale se totu amana a se pune la ordinea dilei.

In Germani'a imp. Wilhelm e tare morbosu. —

Varietati.

Se publica:

„Concursu.

Reuniunea romanésca de gimnastica si cantari din Brasiovu deschide prin acésta concursu pentru ocuparea postului de conducatoriu alu cantariloru cu terminu pana la finea lui Martiu stil. v. 1872.

Remuneratiunea impreunata cu acestu postu este de 100 fl. v. a., care se respunde din cass'a Reuniunei.

Cei ce doresc a primi acestu postu, se binevoiésca a se insinua pana la terminulu citatu la presidiulu acestei Reuniuni.

Comitetulu Reun."

— M. Pavelu, vicariu din Maramuresiu, e desemnatu cá episcopu in Gherl'a in consil. min. din 9 Martiu. Dreptulu alegerei?! — —

Multiamita publica.

Se aduce prea demniloru patrioti, cari au concursu cu ajutoriu la balulu tienutu in Ormenisiu in 13 Febr. a. c. in folosulu edificandei scóle gr. cat. din locu, in prim'a linia dlui br. Bánfy Albert, care si-a manifestatu bunatatea concedendune sal'a spre dispositiune, si inca urmatoriloru domni contribuenti:

Ludovicu Simonu posesoru 10 fl., Teod. Dumbrava pos. 5 fl., Vas. Dumbrava stud. 1 fl., Teod. Iustianu pos. 10 fl., Urtzás Lajos comis. de drumu 1 fl., Daniele Harsia preutu 2 fl., Barátosi János pos. 1 fl., Bajnoczy Mihály pos. 1 fl., Ioane Manu pos. 10 fl., Bójthe János preutu ref. 1 fl., Bójthe Jánosné 1 fl., Bocskor Mari 1 fl., Görög Miklos pos. 3 fl., Alexandru Bucuru pos. 1 fl., Szász Feri pos. 3 fl., Szörcsei Ádám pos. 5 fl., Vasilie Moga jude cerc. 10 fl., Vachsmann pos. 3 fl., Deák Mihály pos. 5 fl., Korondi Jozsef pos. 2 fl., Mezei Jozsef pos. 2 fl., Popu Teodoru preutu 3 fl., Kovács Miklos pos. 3 fl., Iosifu Stupineanu jude cerc. 5 fl., Benedek János pos. 2 fl., Georgiu Uilacanu preutu 2 fl., Ioane Colbasi pos. 1 fl., Petru Popescu pos. 1 fl., Andreiu Iliesiu pos. 1 fl., Alex. Ujlaki teologu 1 fl., Bedö Samu pos. 5 fl., Lörinczi Miklos preutu 1 fl., Tasnádi espeditoru 2 fl., Ioane Maioru pos. 2 fl., Berkovics arendasiu 2 fl., Mih. Simonu pos. 10 fl., Ioane Hossu preutu 5 fl., Andreiu Voda preutu 4 fl., Aliquis 1 fl., Daniele Angelu protop. 1 fl., Nagy Gejza pos. 1 fl., Petru Alecsandrescu pos. 2 fl., Ajtai György ifj. pos. 2 fl., Simeone Chetianu preutu 1 fl., Daniele Rusu preutu 1 fl., Dombi Sándor pos. 1 fl., Verfi Sándor comis. de drumu 1 fl., Ioane Hubert 1 fl., Albert Prohaszka 1 fl., Vermescher Mihály 1 fl., Ioane P. Maioru 2 fl., Siko Lajos pos. 2 fl., Csipkés Sándor pos. 3 fl., Bonis István pos. 1 fl., Danielu Harsia inca parochu 3 fl., Ioane Muresianu parochu 2 fl., Georgiu Silasi 1 fl. 50 cr. Sum'a 156 fl. 50 cr., din cari subtragunduse spesele de 35 fl. 40 cr., restulu activu 121 fl. 10 cr. — Si totu ce va mai concurge se va publica. — Ormenisiu 1872.

Andreiu Voda m/p.,
preutu rom. loc.

Anunciu diurnalisticu.

Tandem romanii dissipati prin Itali'a leaganulu originei nóstre s'au resolvitu a lucra in interesulu latinismului, unic'a idea a salvarei civilisatiunei si libertatei europene si a nóstra; ei se resolvira a da la lumina in limb'a romana una fóia periodica politica literaria cu titlu „Propaganda". Anunciulu in diariu „Il Tempo", ce ésa in Veneti'a italiana, si care garantéza pentru prenumeratiuni, cuprinde aceste:

In lun'a viitória va aparé in Veneti'a unu diurnalu politicu literariu redactatu in limb'a romana, cu titlulu „Propaganda", si va fi redactatu, de civi romani, cari locuiescu in Itali'a, cari din temeiuri ce lesne se potu presupune, voiescu a remané incognito, cuprinsulu programei e:

a) „Propaganda" va aparé la fiacare 10 dile ale lunei, adica in 10, 20, 30, intr'unu fasciculu elegantu de 32 pagine. . .

b) Pretiulu abonamentului pe trimestru e defiptu pentru Romani'a libera 6 franci, pentru Austro-Ungari'a 2 florini 40 cr., Rusi'a, Turci'a, Serbi'a 7 franci.

c) Directiunea nu pretende subsidia, ci poftesce numai simpl'a prenumerare a asociatiiloru. In primulu numeru, care va aparé in 10 Martiu va cuprinde si conditiunile de abonamentu specificate mai pe largu.

Directiunea se róga de redactiunile diarialoru romane, cá se i ofereze ajutoriulu patrioticu, pentruca „Propaganda" se póta lua sboru si estensiune necesaria si se o favoreze cu schimbulu foiloru sale.

Epistole si pachete se indrépta: Alla direzione del giornale „Propapanda" presso l' amministrazione „Del Tempo" SS. Filippo e Giacomo, Venezia." —

Resp. — La mai multi: Rogu-ve asteptati la ordine, totu voiu publica, dér' cele generali trebue preferite celoru particulari. M. Nu e tardiu. —

Nr. 4050. 3—3

Anunciu.

Directiunea generala a telegrafeloru si posteloru romane.

Avendu necesitate de 1840 stalpi pentru lini'a din Ploiesci la Predealu, se publica licitatiune orala la acésta directiune, prefectur'a de Prahov'a si sub-prefectur'a de Campin'a sub conditiunile urmatórie in diu'a de 25 Martiu st. v.:

1. Dimensiunea stalpiloru: 8 metri lungime, periferi'a la verfu 50 centimetre, la radecina 70 centimetre, curatiati si la radecina parliti de 2 metri.

2. Cautiunea provisoria va fi de 2000 franci, ér' la facerea contractului 20% din valórea contractata.

3. Predarea se va face in terminu de dóue luni dupa inchiarea contractului cate 42 stalpi la fiacare cantonu in faci'a unei comisiuni delegata de directiunea generala.

4. Plat'a se va efectuá dupa predarea stalpiloru si primirea loru din partea comisiunei in terminu de cincisprediece dile.

5. In casu de ne indeplinirea conditiuniloru contractului directiunea este in dreptu a-si procurá stalpi cu ori-ce pretiu va gasí in comptulu cautiunei depuse.

Directoriu generalu:
G. Lahovari.

Cursurile

la bursa in 19 Marte 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	24	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „	70½	„ „
Augsburg	—	—	107 „	40	„ „
Londonu	—	—	109 „	65	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	65 „	—	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 „	10	„ „
Obligatiunile rurale ungare			81 „	25	„ „
„ „ temesiane			78 „	25	„ „
„ „ transilvane			78 „	—	„ „
„ „ croato-slav.			— „	—	„ „
Actiunile bancei	—	—	838 „	—	„ „
„ creditului	—	—	345 „	—	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.